

Література

1. Спирін О.М., Вакалюк Т.А. Критерії добору відкритих web-орієнтованих технологій навчання основ програмування майбутніх учителів інформатики. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2017. Т. 60, № 4. URL: <https://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/1815/1229>.
2. Börstler J., Schulte C. Teaching Object Oriented Modelling with CRC Cards and Roleplaying Games. *Proceedings WCCE 2005*, Cape Town, South Africa, Jul 4-7, 2005. 2005. URL: https://www.researchgate.net/publication/228374791_Teaching_Object_Oriented_Modelling_with_CRC_Cards_and_Roleplaying_Games.

Крашеніннік І. В.

доктор філософії в галузі Освіта/Педагогіка,
асистент кафедри інформатики і кібернетики
Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького

ТРЕНІНГОВІ ФОРМИ РОБОТИ У ПРОЦЕСІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ПРОГРАМІСТІВ

У процесі професійної підготовки майбутніх програмістів у закладах вищої освіти постає суперечність між вимогами до рівня професійної підготовки випускників та недостатньою вмотивованістю здобувачів вищої освіти до навчання й підвищення кваліфікації.

Будь-яка діяльність людини є полімотивованою, тобто керується багатьма мотивами, тому виділити окремі мотиви, особливо в навчальній діяльності, неможливо [1, с. 93]. Надзвичайно цікавою є думка В. Климчука, що нині «мотивація особистості перестає бути набором біологічних чи соціальних потреб, ієрархією цінностей» і перетворюється на «перманентний процес конструювання мотивації, пояснення самому собі причин і цілей, смислів і цінностей (мотиваційний наратив)» [2, с. 7].

З метою розвитку внутрішньої мотивації майбутніх програмістів до отримання вищої освіти, підвищення кваліфікації, професійної діяльності за фахом ми використовуємо мотиваційні тренінги, окремі тренінгові вправи, техніки мотивування, зустрічі з фахівцями IT-галузі тощо. У процесі проведення мотиваційних тренінгів для майбутніх програмістів ми спиралися зокрема на методичні розробки «Тренінг розвитку професійної мотивації та самосвідомості» та «Тренінг мотивації досягнення» Н. Афанасьєвої та Л. Перелигіної [3].

«Тренінг розвитку професійної мотивації та самосвідомості» Н. Афанасьєвої та Л. Перелигіної [3] розрахований на 4 дні. Протягом першого дня виконуються вправи, спрямовані на створення дружніх взаємин у групі та забезпечення взаємодії, аналіз минулого, аналіз цілей і сенсу життя. Протягом другого дня відбувається дослідження життєвого шляху та психологічного часу членів групи. Протягом третього дня студенти вивчають себе та свої ресурси, аналізують особисту ціннісно-змістову сферу, приступають до підготовки нарису самохарактеристики. Залежно від індивідуального досвіду учасників групи та цілей тренінгу можливі два варіанти: самохарактеристика у професійній діяльності за фахом програміста або самохарактеристика в навчальній діяльності. Останній день тренінгу присвячено аналізу власних соціально-рольових позицій та позицій інших людей. З цією метою учасникам пропонується створити нарис фіксованих ролей для інших учасників групи. Результатом тренінгу є формування здатностей і спрямованості на переосмислення цінностей. Цей тренінг було проведено протягом двох тижнів: по два заняття на тиждень.

З метою посилення внутрішньої мотивації майбутніх програмістів під час аудиторних занять використовуємо окремі тренінгові вправи, які не потребують багато часу, але дозволяють мотивувати студентів до активності, взаємодії.

Наприклад, вправа «Спитай – відповім» [4, с. 37]. Зміст вправи полягає в тому, що кожний студент або частина з них залежно від чисельності групи отримує картку з номером і запитанням

з теми заняття. Викладач попереджає, що у процесі заняття необхідно буде надати відповідь. Коли настає визначений момент, викладач запитує: «У кого знаходиться картка номер...». Студент, який має картку з цим номером, озвучує запитання і надає відповідь. Вправа сприяє концентрації уваги до обговорюваного матеріалу, призвичаєє студентів до швидкого і стислому формулюванню відповідей, мотивує до навчальної активності протягом заняття.

З метою створення мікрогруп для виконання проектних завдань на лабораторних заняттях використовуємо вправу «Пазли» [4, с. 42]. Студенти утворюють коло. Після цього викладач називає число і вони повинні утворити групи з такою кількістю учасників випадковим способом. Перші дві-три спроби – тренувальні, щоб учасники трохи порухалися.

Тренінговий метод навчання (навчальні тренінги) доцільно використовувати також з метою формування фахових компетентностей майбутніх програмістів. Зокрема, було проведено навчальний тренінг «NoSQL бази даних: MongoDB і ASP.NET MVC». Ключовою проблемою цього тренінгу є використання документо орієнтованих баз даних. Його мета полягає у формуванні в майбутніх програмістів компетентностей з розробки таких баз даних. Цей матеріал не входить до нормативного змісту дисципліни «Бази даних та інформаційні системи», тому тренінг спрямований на розширення професійної обізнаності здобувачів вищої освіти.

Досвід проведення навчальних тренінгів для майбутніх програмістів показав, що під час їх розробки слід враховувати такі основні аспекти: студенти вже мають певний освітній та професійний досвід, на який варто спиратися під час тренінгу; тренінг потребує значних витрат часу як викладача-тренера, так і студентів, тому цей метод доцільно використовувати в позанавчальний час або якщо є можливість відвести на тренінг декілька аудиторних занять поспіль; змістово-діяльнісне наповнення тренінгу має бути зорієнтованим на формування чітко визначених фахових компетентностей та відбивати специфіку професійної діяльності в ІТ-галузі; до участі в тренінгах варто запрошувати фахівців-програмістів з підприємств, які можуть розкрити нестандартні аспекти поставленої проблеми.

Література

1. Бакшаєва Н. А., Вербицкий А. А. Психология мотивации студентов: уч. пособие. Москва: Логос, 2006. 184 с.
2. Климчук В. О. Мотиваційний дискурс особистості: на шляху до соціальної психології мотивації: монографія. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2015. 290 с.
3. Афанасьєва Н. Є., Перелигіна Л. А. Теоретико-методологічні основи соціально-психологічного тренінгу: навч. посіб. Харків: ХНАДУ, 2015. 315 с.
4. Вчимося самостійності: навч.-метод. посіб. / За загал. ред.: Т. П. Спіріної. Київ: Видавництво ФОП Москаленко О. М., 2011. 212 с.

Литвин О. В.

Асистент

Українська інженерно-педагогічна академія

ПЕДАГОГІЧНИЙ ДИЗАЙН E-LEARNING

Останнім часом навчання за допомогою комп'ютера, в мережі Інтернет називають цифровим навчанням, навчанням майбутнього. Але чи всі ті веб-сайти, які нам надають, за їх ствердженням, e-Learning дійсно такими є і чи дійсно можуть надати ефективне і результативне навчання? Чи можемо ми самі відповісти собі на питання, чи ефективним є наше он-лайн навчання, яке ми надаємо нашим здобувачам освіти у період карантинних обмежень, пов'язаних з COVID19. Простір у використанні програм підготовки матеріалів та розміщення на серверах дозволяє будь-кому з мінімальними комп'ютерними вміннями без розбору викласти інформацію в Інтернеті та назвати її освітнім ресурсом. Невже такі сховища текстів, посилань, презентацій та відео дійсно - e-Learning? Ми зазвичай передбачаємо, що викладачі знають, як створити ефективні електронні ресурси. Але на практиці виходить, що, на жаль, це далеко не так. Чому виникає така проблема?